

Fővárosi Ítéltábla mint harmadfokú bíróság

1.Bhar.74/2024/15.

A Fővárosi Ítéltábla mint harmadfokú bíróság Budapesten, a 2024. év június hó 25. napján megtartott tanácsülésen meghozta a következő

v é g z é s t :

Az egyedi azonosító jellel visszaélés büntette miatt vádlott neve ellen indult büntetőügyben a Fővárosi Törvényszék mint másodfokú bíróság 28.Bf.6786/2023/7. számú ítéletét helybenhagyja.

A végzés ellen további fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s

[1] A Budapesti XVIII. és XIX. Kerületi Bíróság a 2023. január 24. napján kihirdetett 7.B.XVIII.537/2022/21. számú ítéletével vádlott neve vádlottat az ellene a Btk. 347. § (1) bekezdés a) pontjába ütköző és aszerint minősülő egyedi azonosító jellel visszaélés büntette miatt emelt vád alól a Be. 566. § (1) bekezdés d) pontja alapján – a Btk. 15. § f) pontjában és a Btk. 23. § (1) bekezdésében meghatározott büntethetőséget kizáró okból, a végszükségre hivatkozással felmentette.

[2] Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a kihirdetését követően az ügyész, a vádlott terhére, bűnösség megállapítása és büntetés kiszabása érdekében jelentett be fellebbezést.

[3] A Fővárosi Törvényszék mint másodfokú bíróság a 2024. január 10. napján megtartott nyilvános ülésen meghozott 28.Bf.6786/2023/7. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta és vádlott neve vádlottat bűnösnek mondta ki a Btk. 347. § (1) bekezdés a) pontjába ütköző és aszerint minősülő egyedi azonosító jellel visszaélés büntetében, ezért őt 1 évre próbára bocsátotta és rögzítette a vádlott érvényes lakcímét, valamint tényleges tartózkodási helyét. A másodfokú bíróság nem állapította meg a vádlott javára a büntethetőséget kizáró okot, a végszükséget.

[4] A törvényszék ítéletével szemben a kihirdetését követően a vádlott jelentett be fellebbezést felmentése végett.

[5] A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség BF.72/2024/3. számú átiratában a vádlott fellebbezését nem tartotta alaposnak. Meglátása szerint a kerületi bíróság és a törvényszék a perrendi szabályokat megtartotta és a másodfokú bíróság megfelelően pontosította a történeti tényállást, amely ennek következtében megalapozottá vált. A törvényszék indokolási kötelezettségének eleget tett, majd helyesen mutatott rá arra, hogy a vádlott esetében a

végzsükség feltételei hiányoztak, ezért törvényes a bűnösségének megállapítása is. Meggyőződése szerint a próbára bocsátás szükséges és elégséges intézkedés a vádlottal szemben, ezért indítványozta a másodfokú ítélet helybenhagyását.

[6] A vádlott védője a fellebbezés írásban előterjesztett indokolásában elsőként összefoglalta az elsőfokú felmentő ítélet tartalmi elemeit, melynek során kiemelte, hogy tanúl leánykori neve hány alkalommal és milyen módszerekkel próbálta megszerezni a gépkocsi tulajdonjogát. Utalt a hivatkozott személy által felhasznált különféle valótlán tartalmú okiratokra, majd hangsúlyozta, hogy védenca a rendszám-tábla leszedését nem vitatta, azonban a kerületi bíróság alappal jutott arra a következtetésre, hogy a vádlott e cselekményt végzsükségben tette, ezért nem büntethető. Álláspontja szerint helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a vádlottnak nem volt más eszköze arra, hogy tanúl leánykori neve célját megakadályozza.

[7] Ezt követően a védő kitért az elsőfokú ítélet ellen bejelentett ügyészi fellebbezésben foglaltakra, majd összefoglalta a másodfokú ítélet főbb indokait. Kifejtette, hogy téves az a törvényszéki álláspont, miszerint védenének más eszköz is a rendelkezésére állt volna annak érdekében, hogy a személyautót visszaszerezze, mivel vádlott neve először feljelentést tett tanúl leánykori neve ellen, ezt követően kérte a gépkocsi forgalomból való ideiglenes kivonását is, azonban a járművet a mai napig nem kapta vissza. Hangsúlyozta, hogy tanúl leánykori neve nemcsak jogcím nélkül használta az autót, hanem a tulajdonjogát is meg akarta szerezni.

[8] A védő részletesen utalt azokra az esetekre, amikor a tulajdonos jogosult a rendszám-tábla leszerelésére, mint például annak cseréje esetén. Kérte figyelembe venni, hogy védenca a cserére hivatkozással szerelte le a rendszám-táblát, így jogszabályt nem sértett, mert a lecserélni kívánt rendszámot csak úgy tudja leadni, ha azt leveszi.

[9] Megítélése szerint az elsőfokú bíróság tehát helyesen állapította meg a végzsükség törvényi tényállásának megvalósulását, ezért indítványozta, hogy az ítéltábla változtassa meg a másodfokú bíróság ítéletét és a vádlottat e büntethetőséget kizáró okból az ellene emelt vád alól mentse fel. Amennyiben a harmadfokú bíróság az indítványának megfelelő határozatot hoz, arra az esetre kérte védői díja megtérítését.

[10] A vádlott fellebbezése nem alapos.

[11] A Kúria Bhar.III.111/2019/8. számú végzésének, majd legutóbb a BH 2021. 68. számú eseti döntésének iránymutatására figyelemmel az ítéltábla elsőként azt vizsgálta meg, hogy a bejelentett fellebbezés alapján van-e helye a harmadfokú eljárásnak, ugyanis a Be. 615. § (1) bekezdése értelmében a másodfokú bíróság ítélete elleni fellebbezésre kizárólag a másodfokú bíróságnak az elsőfokú bírósággal ellentétes döntése esetén van lehetőség.

[12] A Be. 615. § (2) bekezdés a) pontja értelmében ellentétes a döntés, ha a másodfokú bíróság olyan vádlott bűnösségét állapította meg, akit az elsőfokú bíróság felmentett. Jelen esetben a Fővárosi Törvényszék – a kerületi bíróság felmentő ítéletével szemben – a vádlottat bűnösnek mondta ki egyedi azonosító jellel visszaélés büntetében, amely tény a vádlott

vonatkozásában kétségek kívül megnyitotta a másodfokú ítélet elleni, a Be. 616. § a) pontján alapuló fellebbezésének lehetőségét.

[13] A Be. 615. § (3)-(5) bekezdése meghatározza a másodfellebbezéssel támadható másodfokú ítéleti rendelkezések körét, így joghatályos csak az a fellebbezés lehet, amely valóban megnyílt fellebbezési jog esetén, a másodfokú ítélet másodfellebbezéssel támadható részét, illetve rendelkezését kifogásolja.

[14] A Be. 615. § (3) bekezdés a) pontja szerint a fellebbezés sérelmezheti az ellentétes döntést, illetve a hivatkozott törvényhely b) pontja szerint kizárólag a másodfokú bíróság ítéletének azon rendelkezését, vagy részét, amelyet az elsőfokú bíróság ítéletének az ellentétes döntéssel összefüggő felülbírálata eredményezett.

[15] Amint azt a Kúria a hivatkozott végzésében és a legutóbbi eseti döntésében is leírta, az eltérő rendelkezés, mint törvényes fellebbezési ok rendeltetése nyilvánvalóan az, hogy lehetőség nyíljon az eltérést eldöntő új eljárási fokra. A hatályos Be. ehhez, a korábbi eljárási törvényben is meglévő feltételhez hozzárendelte, hogy nem önmagában az eltérés, ellentét (objektív), hanem annak fájjalása, sérelmezése (szubjektív) adja ki együtt a harmadfokú eljárás megnyitását.

[16] A másodfokú ítélet ellen a vádlott az elítélése miatt, felmentése érdekében jelentett be fellebbezést.

[17] Mindez azt jelenti, hogy a Fővárosi Ítéltábla mint harmadfokú bíróság a Be. 618. § (1) bekezdés a) pontjának aa) alpontja és a) pontjának ab) alpontja, valamint b) pontja értelmében a másodfokú bíróság ítéletének a fellebbezéssel sérelmezett ellentétes döntését, a másodfokú ítéletnek azon rendelkezését, illetve részét, amelyet az elsőfokú bíróság ítéletének a sérelmezett ellentétes döntéssel összefüggő felülbírálata eredményezett, valamint az elsőfokú és másodfokú bírósági eljárást bírálta felül.

[18] Az ítéltábla megállapította, hogy az eljárás bíróságok az eljárási szabályokat maradéktalanul megtartották, nem vétettek olyan eljárási szabálysértést, ami a Be. 625. § (1) és (2) bekezdése alapján az elsőfokú, illetve másodfokú ítélet hatályon kívül helyezését eredményezné.

[19] A felülbírálat ezt követő szempontja, hogy a másodfokú ítélet tényállásának a másodfellebbezéssel érintett része megalapozott-e, ugyanis a Be. 619. § (1) bekezdése szerint a harmadfokú bíróság a határozatát arra a tényállásra alapítja, amely alapján a másodfokú bíróság az ítéletét meghozta, kivéve, ha a másodfokú bíróság ítélete a fellebbezéssel sérelmezett ellentétes döntés tekintetében megalapozatlan.

[20] Az ellentétes döntés vonatkozásában az ítéltábla megállapította, hogy a másodfokú bíróság által kiegészített és a harmadfokú eljárásban is irányadó tényállás nem szenved megalapozatlansági hibában, az ügy elbírálása szempontjából releváns tényadatokat tartalmazza, iratszerű és a vádlott személyével, illetve cselekvőségével kapcsolatos megállapítások is helytállóak. A másodfokú bíróság által az ítélezése alapjául elfogadott

tényállás tehát megalapozott, ezért az a Be. 619. § (1) bekezdése alapján irányadó volt a harmadfokú eljárásban is.

[21] A kerületi bíróság és a törvényszék álláspontja között abban mutatkozott eltérés, hogy az elsőfokú bíróság szerint a vádlott az általa sem vitatott cselekményt a társadalomra veszélyességet kizáró végszükségi helyzetben követte el, míg a törvényszék álláspontja szerint nem álltak fenn a végszükség megállapításának törvényi feltételei.

[22] A Fővárosi Törvényszék mint másodfokú bíróság ítélete [14] bekezdésében hiánytalanul jelölte meg azokat a megalapozatlansági okokat, amelyeket a Be. 593. § (1) bekezdés a) pontja alapján az elsőfokú bíróság által lefolytatott bizonyítást érintő ügyiratok tartalma és ténybeli következtetés útján kiküszöbölt.

[23] A törvényszék helytállóan mutatta be azokat a releváns ügyadatokat és törvényi rendelkezéseket, amelyek a vád tárgyává tett cselekmény érdemi megítéléséhez nélkülözhetetlenek voltak, továbbá kifogástalan érveléssel vetette el a végszükség – mint büntethetőséget kizáró ok – megállapításának lehetőségét.

[24] A fellebbezés indokolásában írtak miatt az ítéltábla a másodfokú bírósággal összhangban a végszükség vonatkozásában még az alábbiakra mutat rá.

[25] A végszükség a társadalomra veszélyességet kizáró ok. A végszükség lényegileg veszélyhelyzet, amely számtalan módon alakulhat ki. Megállapíthatóságának feltétele, hogy a kialakult veszélyhelyzet ténylegesen a végszükségben cselekvő személyt, illetve javait, mások személyét, javait, vagy a közérdeket veszélyeztesse. A veszély ismérvei, hogy közvetlennek és másként el nem háríthatónak kell lennie. Közvetlen a veszély, ha meghatározott személyeket, javakat érint, realizálódása előreláthatóan rövid időn belül bekövetkezne és a késlekedés a veszély későbbi elháríthatóságát megkérdőjelezné. A másként el nem háríthatóság azt fejezi ki, hogy a végszükségben cselekvő személy különös részi törvényi tényállást kimerítő magatartására szükség van, mert a veszély csak így szüntethető meg, vagy lehetséges az elhárítás más módja is, de az kevésbé célravezető, vagy eredményessége rendkívül kétséges.

[26] Jelen esetben – a védelem és az elsőfokú bíróság álláspontjával ellentétben – a végszükség megállapításához nélkülözhetetlen törvényi feltételek nem valósultak meg, mert az irányadó tényállás szerint a vádlottat érintően nem alakult ki olyan másként el nem hárítható, közvetlen veszélyhelyzet, amely kizárólag a rendszámháttér levételével lett volna elhárítható. A vádlott és tanú leánykori neve között kialakult magánéleti és polgári jogi nézeteltérés nem merítette ki a közvetlen és másként el nem hárítható veszélyhelyzet büntetőjogi fogalmát, továbbá a másodfokú bíróság helytállóan fejtette ki, hogy a vádlott az általa elérni kívánt célt más, jóval hatékonyabb módon is elérhette volna, nevezetesen a gépjármű elszállítással. Az ítéltábla abban is osztotta a törvényszék álláspontját, hogy a rendszámháttér cseréjére, mint ügyintézési típusra hivatkozás azért nem elfogadható, mert a rendszámháttér levétele és a kérelem benyújtása között jelentős idő, majdnem három hónap telt el.

[27] A megalapozott tényállásból a másodfokú bíróság tehát okszerűen vont következtetést vádlott neve vádlott bűnösségére és cselekményének minősítése is megfelel a büntető anyagi jogi rendelkezéseknek.

[28] A joghátrány megválasztása körében az elsőfokú bíróság a büntetéskiszabás során értékelhető tényezőkről szóló 56. BK véleményben írtakat szem előtt tartva hiánytalanul vette számba a vádlott javára szóló alanyi és tárgyi bűnösségi körülményeket.

[29] Az elsőfokú bíróság az enyhítő körülményeket súlyuknak megfelelően értékelte, amikor úgy ítélte meg, hogy az elkövetéskor büntetlen előéletű vádlottal szemben, a jelentős időmúlásra és a fokozatosság elvére is tekintettel büntetés kiszabása helyett a Btk. 63. § (1) bekezdés b) pontja szerinti intézkedés alkalmazása is elegendő. A másodfokú bíróság a próbára bocsátás törvényi minimumban meghatározott időtartamával is egyetértett.

[30] Mindezekre figyelemmel a Fővárosi Ítéltábla mint harmadfokú bíróság a Fővárosi Törvényszék mint másodfokú bíróság ítéletét a Be. 620. § (1) bekezdése és a Be. 621. § (2) bekezdése szerinti tanácsülésen a Be. 623. §-a alapján helybenhagyta.

[31] A Fővárosi Ítéltábla ítélete elleni fellebbezés lehetőségét a Be. 458. § (3) bekezdése zárja ki, melynek értelmében a harmadfokú bíróság ügydöntő határozata azon a napon emelkedik jogerőre, amikor azt meghozták.

Budapest, 2024. év június hó 25. napján

Dr. Rédei Géza s.k.
a tanács elnöke

Dr. Patassy Bence s.k.
előadó bíró

Dr. Kertész Andrea s.k.
bíró

A Fővárosi Törvényszék mint másodfokú bíróság 28.Bf.6786/2023/7. számú ítélete a Fővárosi Ítéltábla mint harmadfokú bíróság 1.Bhar.74/2024/15. számú végzése által 2024. év június hó 25. napján jogerőre emelkedett.

Budapest, 2024. év június hó 25. napján

Dr. Rédei Géza s.k.
a tanács elnöke